

Sygn. akt III PO 11/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 grudnia 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Staryk (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Jolanta Frańczak

SSN Maciej Pacuda

w sprawie z odwołania J. J.

od decyzji Prokuratora Generalnego z dnia 9 września 2015 r. o odmowie
wyrażenia zgody na dalsze zajmowanie stanowiska prokuratora,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 15 grudnia 2015 r.,

oddala odwołanie.

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 9 września 2015 r., Prokurator Generalny nie wyraził zgody na dalsze zajmowanie stanowiska prokuratorskiego przez J. J. prokuratora Prokuratury Rejonowej [...]. W podstawie decyzji wskazano przepisy art. 62a ust. 2 i ust. 3 ustawy z dnia 20 czerwca 1985 r. o prokuraturze (Dz.U. z 2011 r. Nr 270, poz. 1599, ze zm.) w związku z art. 69 § 1 i § 1a ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz.U. z 2015 r., poz. 133 ze zm.; dalej jako: „usp”).

W uzasadnieniu swojej decyzji Prokurator Generalny wskazał, że pismem z dnia 24 czerwca 2015 r. prokurator J. J. zwrócił się z prośbą do Prokuratora Generalnego o wyrażenie zgody na dalsze zajmowanie stanowiska prokuratora do dnia 11 stycznia 2016 r.; do pisma tego nie zostało dołączone zaświadczenie lekarskie o braku przeciwwskazań zdrowotnych do wykonywania pracy na stanowisku prokuratora. Stosowne zaświadczenie datowane na 10 lipca 2015 r. J. J. złożył w Prokuraturze Okręgowej w [...] w dniu 13 lipca 2015 r.

Krajowa Rada Prokuratury uchwałą z dnia 4 sierpnia 2015 r., negatywnie zaopiniowała przedmiotowy wniosek prokuratora J. J.

Prokurator Generalny stwierdził, że w aktualnym stanie prawnym, prokurator przechodzi w stan spoczynku z chwilą osiągnięcia 67 roku życia albo wieku przewidzianego odpowiednio w art. 69 § 1a usp, chyba że Prokurator Generalny, na wniosek zainteresowanego prokuratora, po przedstawieniu zaświadczenia stwierdzającego, że jest zdolny, ze względu na stan zdrowia do pełnienia obowiązków prokuratora oraz po zasięgnięciu opinii właściwego prokuratora przełożonego, a także Krajowej Rady Prokuratury wyrazi prokuratorowi zgodę na dalsze zajmowanie stanowiska. Powyższy wniosek składa się Prokuratorowi Generalnemu najpóźniej na sześć miesięcy przed ukończeniem 67 roku życia albo wieku przewidzianego odpowiednio w art. 69 § 1a usp. Podkreślono, że ustawodawca obniżając wiek dla określonych grup wiekowych obligujący do przejścia w stan spoczynku, określił wiek emerytalny, m.in. dla mężczyzn urodzonych od dnia 1 stycznia 1950 r. do dnia 31 marca 1950 r., na 65 lat i 9 miesięcy.

Prokurator Generalny wskazał, że prokurator J. J. ma prawo do pozostawania w służbie czynnej do ukończenia 65 lat i 9 miesięcy (do dnia 11 grudnia 2015 r.). Wniosek o wyrażenie zgody na dalsze zajmowanie stanowiska prokuratora złożył w dniu 24 czerwca 2015 r., czyli z uchybieniem 6-miesięcznego terminu, o którym mowa w art. 62a ust. 3 ustawy o prokuraturze.

W ocenie Prokuratora Generalnego termin określony w art. 62a ust. 3 ustawy o prokuraturze jest terminem, do którego dopuszczalne jest wystąpienie z wnioskiem; jest szczególnym terminem o charakterze prekluzyjnym. Powyższy pogląd znajduje swoje odzwierciedlenie w orzecznictwie Sądu Najwyższego,

odnoszącym się przede wszystkim do analizy analogicznych unormowań zawartych w usp, w brzmieniu obowiązującym do dnia 9 maja 2007 r. Termin ten traktowany był jako szczególny termin prekluzyjny, powodujący bezskuteczność wniosku złożonego z jego uchybieniem, z uwagi na brak podstawy prawnej przewidującej możliwość takiego przywrócenia (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 4 listopada 2003 r., III KRS 4/03 – OSNP nr 16, poz. 291; z dnia 20 października 2004 r., III KRS 7/04 i z dnia 4 grudnia 2004 r., III KRS 8/04).

W związku z tym, że przedmiotowy wniosek został złożony po terminie – według Prokuratora Generalnego – brak jest podstaw do wyrażenia zgody na dalsze zajmowanie stanowiska prokuratora przez J. J.

Od powyższej decyzji Prokuratora Generalnego odwołanie do Sądu Najwyższego wniósł J.J. W ocenie odwołującego się zaskarżona decyzja jest arbitralna – nie uwzględnia interesu służby jak i okoliczności leżących po stronie odwołującego się. Odwołujący wskazał, że rzeczywiście przedmiotowy wniosek złożył z uchybieniem terminu „dniowego, ale w miesiącu czerwcu 2015 r.”. Na uchybienie temu terminowi miały wpływ okoliczności związane z wizytami odwołującego się (w ramach dni urlopu) od 8 czerwca 2015 r. u lekarzy specjalistów z zakresu kardiologii i neurochirurgii, ortopedii w [...]. Wskazano, że w okolicznościach stresujących (obawa o niekorzystne diagnozy lekarskie) odwołujący się zapomniał o terminie do 11 czerwca 2015 r. złożenia wniosku o wyrażenie zgody na dalsze zajmowanie stanowiska prokuratora po upływie terminu ustawowego (11 grudnia 2015 r.). Pracodawca odwołującego się zapewne również przez zaniedbanie nie przypomniał mu o upływie terminu, a w dniu 24 czerwca 2015 r. telefonicznie skierował zapytanie, czy odwołujący się nie wysłał takiego wniosku, bo jeżeli nie to minął już termin do jego wniesienia. Odwołujący się wskazał, że w takiej sytuacji „w sposób emocjonalny” złożył wniosek w dniu 24 czerwca 2015 r. wysyłając go drogą elektroniczną na biuro podawcze Prokuratury Generalnej w Warszawie. W ocenie odwołującego się Prokurator Generalny nie uwzględnił również interesu służby, odnosząc się jedynie do ogólnych uwarunkowań, natomiast nie uwzględniając realiów jednostki prokuratury rejonowej w której odwołujący się jest prokuratorem. Jest to prokuratura największa w [...], obejmująca swoim zakresem działania największe terytorium i liczbę ludności

miasta ze wszystkimi instytucjami, rejestrującą najwięcej zdarzeń kryminalnych, a ze stanu podstawowego wynika, że pracuje w niej 24 prokuratorów w tym 2 z kierownictwa, 4 prokuratorów jest delegowanych od 1 roku do 4 lat do Prokuratury Okręgowej w [...], 2 *vacaty* od 1 roku po śmierci prokuratora i przejściu drugiego w stan spoczynku). Odwołujący się wskazał, że w tak trudnej sytuacji kadrowej i jednostkowym obciążeniu sprawami chciał pomóc koleżankom i kolegom w realizacji zadań szczególnie przy schyłku roku i okresu statystycznego. Z tego między innymi powodu prosił o umożliwienie przedłużenia okresu zajmowania stanowiska prokuratora do dnia 16 stycznia 2016 r.

Odwołujący się wskazał, że drugim bardzo istotnym dla niego i jego rodziny powodem jest kwestia finansowa. Od 29 lat wychowuje córkę z porażeniem mózgowym. Dziecko przeszło kilka operacji neurochirurgicznych i ortopedycznych, jest stale rehabilitowane, oczekuje na bardzo drogą terapię antywirusową wobec zarażenia w szpitalu. Odwołujący się wskazał, że wypłata w miesiącu grudniu 6 miesięcznej odprawy w związku z przejściem w stan spoczynku, będzie *de facto* tylko na „papierze”, a planował przeznaczyć ją na leczenie dziecka.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Stosownie do przepisu art. 62a ust. 1 ustawy o prokuraturze do prokuratorów stosuje się odpowiednio, z zastrzeżeniem ust. 2-5, przepisy art. 69-71, art. 73 i 74, art. 76, art. 85 § 4, art. 99-102 i art. 104 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. - Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz.U. Nr 98, poz. 1070, ze zm.). Jeżeli przepisy niniejszej ustawy nie stanowią inaczej, przewidziane w ustawie - Prawo o ustroju sądów powszechnych uprawnienia Krajowej Rady Sądownictwa i Ministra Sprawiedliwości przysługują w stosunku do prokuratorów odpowiednio Krajowej Radzie Prokuratury i Prokuratorowi Generalnemu, a uprawnienia kolegów i prezesów właściwych sądów - właściwym prokuratorom przełożonym. Zgodnie zaś z art. 62a ust. 2 ustawy o prokuraturze prokurator może dalej zajmować stanowisko, jeżeli Prokurator Generalny na wniosek prokuratora, po przedstawieniu zaświadczenia stwierdzającego, że jest zdolny, ze względu na stan zdrowia, do pełnienia obowiązków prokuratora, oraz po zasięgnięciu opinii właściwego

prokuratora przełożonego, wyrazi prokuratorowi zgodę na dalsze zajmowanie stanowiska. Wniosek i zaświadczenie, o których mowa w ust. 2, składa się Prokuratorowi Generalnemu najpóźniej na sześć miesięcy przed ukończeniem 67 roku życia albo przed osiągnięciem wieku przewidzianego odpowiednio w art. 69 § 1a usp. W razie niezakończenia postępowania związanego z rozpoznaniem wniosku, prokurator pozostaje w służbie do czasu zakończenia postępowania, w tym postępowania przed Sądem Najwyższym (art. 62a ust. 3 ustawy o prokuraturze).

Z powołanych regulacji wynika, że prokurator przechodzi w stan spoczynku z chwilą osiągnięcia 67 roku życia albo wieku przewidzianego odpowiednio w art. 69 § 1a usp, chyba że Prokurator Generalny, na wniosek zainteresowanego prokuratora, po przedstawieniu zaświadczenia stwierdzającego, że jest zdolny, ze względu na stan zdrowia do pełnienia obowiązków prokuratora oraz po zasięgnięciu opinii właściwego prokuratora przełożonego, a także Krajowej Rady Prokuratury (por. art. 24 pkt 11 ustawy o prokuraturze) wyrazi prokuratorowi zgodę na dalsze zajmowanie stanowiska. Powyższy wniosek składa się Prokuratorowi Generalnemu najpóźniej na sześć miesięcy przed ukończeniem 67 roku życia albo wieku przewidzianego odpowiednio w art. 69 § 1a usp.

Termin, o którym mowa w art. 62a ust. 3 ustawy o prokuraturze jest terminem określającym moment złożenia wniosku inicjującego wszczęcie procedury dotyczącej wyrażenia zgody na dalsze zajmowanie stanowiska prokuratora. Termin ten – jak trafnie wskazuje Prokurator Generalny w uzasadnieniu zaskarżonej rozpatrywanym odwołaniem decyzji – jest szczególnym terminem o charakterze prekluzyjnym. Taki pogląd był prezentowany w orzecznictwie Sądu Najwyższego w zakresie analogicznych regulacji ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych w brzmieniu obowiązującym do dnia 9 maja 2007 r. W wyroku z dnia 14 grudnia 2004 r., III KRS 8/04 - OSNP 2005 nr 14 poz. 219, Sąd Najwyższy stwierdził, że termin do złożenia wniosku o wyrażenie zgody na dalsze zajmowanie stanowiska sędziego określony w art. 69 § 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. - Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz.U. Nr 98, poz. 1070 ze zm.) nie może być przywrócony.

W uzasadnieniu powyższego wyroku Sąd Najwyższy przyjął, że termin określony w art. 69 § 3 usp nie jest terminem upływającym w toku postępowania

(procesowym w tym znaczeniu). Jest to termin do złożenia wniosku, a więc wszczęcia postępowania w sprawie o wyrażenie zgody na dalsze zajmowanie stanowiska sędziego. Nie może więc być przywrócony na zasadach procesowych, gdyż nie ma żadnego przepisu postępowania zezwalającego na to. Jest to termin ustanawiający moment, do którego dopuszczalne jest wystąpienie z wnioskiem. Jeżeli sędzia niełoży w terminie wniosku, to z dniem ukończenia 65 roku życia następuje skutek materialnoprawny polegający na przejściu w stan spoczynku. Dlatego też niemożliwe jest przywrócenie tego terminu (por. także wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 4 listopada 2003 r., III KRS 4/03 – OSNP nr 16, poz. 291; z dnia 20 października 2004 r., III KRS 7/04).

Odnosząc przedstawione wyżej rozważania do rozpoznawanej sprawy z odwołania prokuratora J. J. należy stwierdzić, że prawidłowe jest stanowisko zaskarżonej decyzji Prokuratora Generalnego - w sytuacji, gdy przedmiotowy wniosek został złożony po terminie określonym w art. 62a ust. 3 ustawy o prokuraturze to brak jest podstaw do wyrażenia zgody na dalsze zajmowanie stanowiska przez odwołującego się prokuratora J. J.

Z powyższych względów Sąd Najwyższy oddalił odwołanie na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c. w związku z art. 44 ust. 3 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa i art. 62a ust. 1 ustawy o prokuraturze.